

Posudek na diplomovou práci Venuše Makrlíkové „Vztahy otců a synů, srovnání dvou generací“

Téma otcovství, a konkrétně proměny vztahů otců a synů v čase považuji za dobře zvolené. V českém kontextu je sice otcovství věnována řada prací, ale nenarazil jsem na žádnou, která by se pokusila o srovnání dvou generací synů. Kvalitativní přístup je zcela na místě a obecně jej považuji pro studující FHS za vhodnější, protože zpravidla postrádají dostatečnou přípravu pro kvantitativní studie.

Na úvod svých posudků vždy věnuji pár slov přístupu studující/ho k bakalářskému projektu. Venuše k němu přistoupila celkem standardně. Začala dobře a relativně včas s teoretickou částí, kterou jsem měl čas komentovat. Bohužel na empirickou již prakticky nedošlo. Proto také analýzu vidím poprvé.

Pokud jde o formální stránku, nelze přehlédnout jisté problémy s interpunkcí a překlepy, které jsme se sice snažili odstranit, ale stále se vrací (např. str. 9: „Z řady antropologických výzkumů vyplývá, že neexistuje činnost ze které by byli muži zcela vyloučeni a že jedinými činnostmi ze kterých jsou vylučovány ženy je například lov velryb nebo tavení rud.“) Tyto problémy se stupňují v empirické části. Několikrát jsem také zachytil špatnou interpunkci v případě citací, kdy jsou za větou dvě tečky. Odkazování také není vždy standardní, na což jsem navíc upozorňoval ve svých poznámkách, například na statistiky ČSU (str. 15), které měly být odkázány, jako ostatní zdroje. V seznamu literatury by u elektronických zdrojů vždy měl být specifikován datum přístupu, protože se mohou v čase měnit.

Členění práce je někdy nejasné. Například, když je genderová socializace (2.2.5) zařazena až za podkapitulu 2.2.4 Jak se chlapci učí být muži a navíc jsou obě na stejné úrovni, ačkoliv genderová socializace je jistě obecnější nadpis. Přitom v draftech práce to autorka měla správně.

Na konci hlavních částí práce je vždy vhodné zařadit nějaký souhrn či přechod k další části, na což jsem Venuši upozorňoval. Bohužel mne v případě teoretické i empirické části oslyšela. A je samozřejmě nepřípustné, aby v práci byly vyloženy nedodělky typu „Teorie xx“ na str. 46.

Kapitola věnovaná teorii nabízí relevantní témata, ale jsem trochu rozpačitý z toho, jak moc autorka spoléhá na práce vedoucího své práce. Bylo by vhodnější zahrnout širší paletu jiných autorek a autorů. To ale není u bakalářských prací nic neobvyklého, protože studentky zpravidla disponují spíše omezenějším rejstříkem textů z genderové oblasti, protože ne všechny absolvují např. kurzy dr. Havelkové a veškerou literaturu si musí načíst samy.

Empirická část nabízí nejprve diskusi metodologických východisek a poté přechází k samotné analýze. Zde oceňuji snahu provazovat empirickou a teoretickou část, ale zároveň konstatuji jistou chaotičnost a povrchnost analýzy. Řada kapitol končí konstatováním, že se muži ze dvou generací neliší ve svém vnímání daného tématu, ačkoliv z přestavených úryvků rozhovorů, takové rozdíly patrně jsou či alespoň jejich náznaky. V práci, která je věnována srovnávání obou generací, by jistě stálo za to, tato témata více

rozevřít a ověřit validitu takových závěrů. Například téma strachu z otce se zdá být výraznější u starší generace a zdá se, že obě generace měly strach z jiných věcí. Jindy překvapí, když odlišným výpovědím mladší generace explicitně není přisuzován význam (str. 45). Na jiné stránce se zdá, že mladší generace více tematizuje vztah otců k vlastnímu psychickému zdraví (str. 46) a starší ke zdraví fyzickému, ale toto téma není dále rozvedeno. Na druhou stranu, i zjištění, že se vztahy mezi otci a syny během dvou generací prakticky neposunuly, je důležité. Může sloužit jako určitá korekce k často prezentovanému názoru, že dnešní otcové jsou jiní, než byli jejich otcové, a otcové jejich otců.

Vzhledem k výše uvedenému konstatuji, že podle mne práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce na FHS, ale navrhuji známku dobře.

Petr Pavlík

Vedoucí práce

25.8.2017